

Gemeente van Christus.

Dankstond

De meesten van jullie, jong en oud, weten waarschijnlijk wel wie Herodes was. Herodes de Grote, door de Romeinse keizer benoemd tot koning over Judea. We kennen hem van de verhalen rond de geboorte van Jezus, maar ook van het verhaal over de kindermoord. Wat minder bekend is, dat is dat koning Herodes een zoon had, die min of meer zijn opvolger werd. Over deze zoon gaat het vanavond: hij heet Archelaos.

Zijn vader Herodes had bij zijn leven een testament gemaakt, waarin hij zijn zoon als opvolger aanwees. Archelaos zou dan in zijn plaats koning moeten worden over Judea. En na de dood van Herodes reisde Archelaos naar Rome, om het als zijn vader, van de keizer de koninklijke waardigheid in ontvangst te nemen.

We weten dat de Romeinen een schrikbewind voerden in Palestina. Geweld, terreur, moord en afpersing waren aan de orde van de dag. De Joden hoorden, dat Archelaos naar Rome zou reizen en ze zagen hierin een kans om de macht van de Romeinen aan te tasten. De leiders van het Joodse volk zonden een gezantschap achter hem aan naar Rome, met een boodschap voor de keizer: "Deze Archelaos willen wij niet als koning."

Zoals te verwachten lagde de keizer het verzoek van de Joden naast zich neer; maar hij benoemde Archelaos nog niet tot koning. Hij benoemde hem tot gouverneur over Palestina, en Archelaos kreeg de opdracht mee, om eerst maar eens te bewijzen, of hij het koningschap wel waard was.

De gevolgen van deze beslissing van de Romeinse keizer waren afschuwelijk. Want de woedende Archelaos keerde op een onverwacht tijdstip terug naar Palestina en nam op een gruwelijke wijze wraak op de Joden, door een enorme moordpartij onder de schriftgeleerden. Enkele jaren later gaat er opnieuw een gezantschap naar de keizer. Deze besluit om Archelaos af te zetten en terug te roepen naar Rome.

Deze historische gebeurtenis is/nu de achtergrond van de gelijkenis van de tien slaven en de tien ponden. Alleen als we de gelijkenis lezen tegen de achtergrond van de gebeurtenissen rondom Archelaos, alleen dan begrijpen we dit tekstgedeelte. Luister maar naar dat laatste vers, vers 27, waar we lezen: "Doch die vijanden van mij, die niet wilden, dat ik over hen koning werd, brengt hen hier en slacht ze voor mijn ogen!" We begrijpen nu dat Jezus hier teruggrijpt op die dramatische gebeurtenissen rondom Archelaos.

En ook het een na laatste vers kunnen we tegen deze achtergrond beter begrijpen, er staat: "Aan een ieder die heeft, zal gegeven worden, en hem, die niet heeft, zal ontnomen worden wat hij ook heeft." Moeilijke woorden. Maar tegen de achtergrond van deze gebeurtenissen, dan zien we dat Jezus doelt op die Archelaos: Hij had niets, en ook dat wat hij wilde verwerven, de titel van koning, ook dat kreeg hij niet. En in het koninkrijk, daar zullen deze woorden ten volle waarheid worden. Daar zal degene die heeft, nog meer ontvangen.

Maar we begrijpen hopelijk ook, dat de koning die in deze gelijkenis genoemd wordt, niet gelezen moet worden als Jezus. In

andere gelijkenissen kan dat vaak wel; als er sprake is van een heer en zijn slaven, dan staat dat voor: Jezus en zijn volk. Maar hier in deze gelijkenis is de hoorarolspeeler, die man van hoge geboorte, niemand minder dan deze zoon van Herodes. Uit het leven gegrepen dus, deze woorden van Jezus.

Waarom vertelt Jezus deze gelijkenis? Omdat zo staat er: De mensen dachten, dat het Koninkrijk zou aanbreken. Maar hier wordt duidelijk, overduidelijk dat Jezus zegt: Dat koninkrijk dat laat nog op zich wachten! Die koning is er nog niet.

En waar het Jezus nu om gaat dat is: Hoe gedragen de mensen zich, terwijl ze wachten en uitzien naar het koninkrijk? De belangrijkste figuur in deze historische gelijkenis is niet de man van hoge geboorte, maar het volk.

En dat volk wordt hier uitgebeeld als: tien slaven. Het zijn er geen twaalf. M.a.w. het gaat hier niet om de heilsgeschiedenis, het gaat niet direkt om dat Koninkrijk. Nee, het zijn er tien. Maar daarmee wil Jezus zeggen: Ook in de tijd vóórf aan het koninkrijk, is iedereen erbij betrokken; het zijn er tien. We zijn allemaal bij de zaak van Christus betrokken. Wij zijn allemaal betrokken bij het wel en wee van deze wereld.

De vraag is alleen: Hoe zijn we daarbij betrokken? Hoe dragen wij onze verantwoordelijkheid, voor ons leven en voor de wereld? Op dankdag wilden wij vroeger nog wel eens zingen: Ik kan mijzelf geen wasdom geven. En dan bedoelden we: We moeten het allemaal van de Here God hebben in dit tijdelijke leven. En dat is ook zo: Maar de volgende vraag is: Wat doen wij er zelf aan? Hoe besteden wij ~~de~~ de bonden, die ons zijn toevertrouwd?

Wat is ons toevertrouwd? Het gewas van de akkers, alles wat leeft en groeit en bloeit; onze dierbaren, de gemeente. Dat alles is aan onze zorg en verantwoordelijkheid toevertrouwd. Wat doen jullie daarmee, vraagt Jezus vandaag?

Maar het geldt ook voor je geestelijk leven, voor je geloof. Want Jezus richt deze woorden zeker ook tot de Farizeeën. Dat zijn die verstokte godsdienstigen, die koste wat het kost proberen te houden wat ze hebben. In die terreurtijd van de Romeinen was het hun taak om het joodse geloof en de tempeldienst, en alles wat daarbij hoorde angstvallig te bewaken. Zij zaten ^bop hun geld en goed. Ze deden er niets mee. En ook in hun geestelijke arbeid, in hun geloof, ook daarin zat totaal geen vooruitgang. Ze volgden de letter van de wet, en dat was het dan. Er zat totaal geen groei in, het was allemaal stilstand. Stil maar, wacht maar, alles moet blijven zoals het is.

Het zijn ~~de~~ de godgeleerden die zeggen: Van kofft tot kofft hoor, die toran, want anders gaat het koninkrijk aan ons voorbij! En het was Paulus, die de mensen waarschuwde tegen deze verstokte gelovigen: "Kijk uit, zegt Paulus voor deze dienaren van God, want zij leven naar de letter en niet naar de geest: maar de letter doodt en de geest maakt levend!" (2 KOR 3, 6) *ISREEL*

Nee, als wij naar de letter geloven, dan is dit niet langer een boek des levens. Wij moeten leven naar de Geest, naar de Heilige Geest, die levend maakt! Ik ben het leven, zegt Christus! Kies dan het leven, zegt Mozes. Jezus leeft niet naar de letter van de wet: nee, hij geneest op zondag; hij spreekt met buitenlanders en gevangenen; hij bezoekt diegenen waar niemand meer over de vloer durft te komen, hij leeft niet naar de letter van de wet, nee. Hij leeft naar de Geest van God.

Als wij leven naar de letter, zegt Jezus, dan zit er geen groei in je leven. Maar als wij leven naar de Geest, dan komt er groei en beweging in ons leven. En waar begint groei, gemeente? De groei van ons leven en van ons geloof begint bij de dankbaarheid.

Drie van de tien slaven hebben iets gedaan met het pond dat hen door de koning was toevertrouwd. De andere zeven, daar horen we niets meer van: het zijn diegene die leven naar de letter en niet naar de Geest van hun koning. Maar die drie, die hebben er iets mee gedaan. De derde slaaf heeft het ook geprobeerd. Hij kon al nooit met geld omgaan: en van handel drijven had hij al helemaal geen verstand. Het leek hem het verstandigst om dat kostbare pond van zijn heer maar te verstoppen. En ook, omdat hij bang was voor zijn heer.

En Jezus noemt hem een slechte slaaf. Want zelfs het minste had deze slaaf niet gedaan. Als hij op zijn minst had geleerd naar de letter, dan had hij op zijn minst het geld aan de armen kunnen geven, of desnoods aan de tempel. Maar, nee, uit angst voor zijn heer verstopte hij de boel. Dit zijn de farizeese gelovigen gemeente, diegene die angst hebben voor God, die zitten op hun geld en goed, die de bijbel naar de letter nemen, maar er niet meer in leven. Een slechte slaaf.

Er blijven dan nog twee slaven over. Het zijn maar twee van de tien gemeente. Allemaal zijn we erbij betrokken, maar er zijn nu nog maar twee overgebleven. Zou dat dan de gemeente zijn? Die beide? Zijn wij dan degenen, die gelijken op die eerst beide slaven. Die slaven, die wel iets doen, met datgene wat hen door de Heer is toevertrouwd. Ik moet het nog zien.

Er zijn er drie, die gehoor geven aan wat de heer zegt. Maar slechts twee van de drie, of eigenlijk twee van de tien, slechts die beide kunnen de verantwoordelijkheid aan. En wat is dan nun geheim, waar halen deze beide de moed en kracht vandaan, om de handen uit de mouwen te steken?

Het eerst verschil met die derde slaaf, dat is, dat deze beide niet bang zijn voor hun heer. Diegenen die leven vanuit de angst voor God, en de angst voor oordeel, en die niet leven vanuit de genade, die zullen het evangelie verstoppen. Dat is het eerste: Wees niet bevreesd, zegt de Here, Ik Ben met U! Want angst is een slechte raadgever.

En het tweede, waardoor deze beide slaven wel hun best doen, dat schuilt in dat ene woord in vers 17: Getrouw. De heer zegt tegen die eerste slaaf: "In het minste ben jij getrouw geweest, en daarom ben je een goede slaaf." Dat is het tweede: De trouw aan de Heer.

Ik herinner u nog eenmaal aan Archelaos. Als hij plotseling terugkeert in Palestina, en daar een moordpartij organiseert, dan kan niemand volhouden dat hier sprake is van trouw. Archelaos had de keizer van Rome trouw beloofd. Maar hij geeft zich over aan zijn wraakgevoelens. Hij kan de verantwoordelijkheid niet aan. Hij kan de verantwoordelijkheid niet aan van die opdracht van zijn keizer: Bewijs eerst maar eens, of je de titel van koning waard bent. Laat eerst maar eens zien of je werkelijk trouw bent! Maar Archelaos bezwijkt onder die last.

Gemeente het is de kracht van ons geloof, dat wij niet hoeven te bezwijken, ~~dat~~ alles wat ons overkomt. Het is de kracht van de Heilige Geest, die ons in de diepste diepte bereikt, en die ons

er doornen draagt. Het gaat om trouw. En een ander woord voor trouw dat is: geloof. Het is de kracht van uw geloof, die u erdoornen sleepte, toen er geen toekomst meer leek te zijn. Want als je leeft in de Geest van God, dan zul je zien, dat de weg naar het Koninkrijk Begaanbaar is.

Wij zeggen vandaag: God is ons getrouw gebleven. En de dankbaarheid daarvoor, de dankbaarheid voor alles wat er groeit en bloeit verwoorden wij vanavond in lied en gebed. Want de groei van ons leven begint bij de dankbaarheid.

Denk alleen maar aan de geboorte van nieuw leven. Als twee mensen elkaar in dankbaarheid liefhebben, dan kan er nieuw leven groeien. De dankbaarheid voor de schepping, als wij die ten volle ervaren, dan zullen wij steeds meer weg geven, voor hen, die werkelijk behoeftig zijn. Als wij dankbaar zijn voor iedere nieuwe dag die wij krijgen uit Gods hand, dan zullen wij groeien in ons leven.

Als wij zouden leven naar de letter van deze wereld, dan zouden we kapot gaan aan de economie, aan de jalouzie, aan de concurrentie. Nee, laten wij leven naar de Geest van Christus. Hij zegt vandaag tot ons, door de woorden van deze gelijkenis: 'het is de bedoeling, dat je iets doet met wat je is toevertrouwd. Er moet gehandeld worden. Er moet gezaaid worden, met het oog op die grote dag die komen zal. Er moet gewerkt worden! Dat is de noodschap van deze avond.

Gemeente: Ik wil u daarom vragen: zit er groei in uw leven. Als u straks naar huis gaat, vraag dan eens aan elkaar: Hoe kunnen we groei brengen in ons leven in ons geloof.

Een ding moeten we niet vergeten: We kunnen er niet zomaar van uitgaan (dat de gemeente) dat wij die twee slaven zijn. Dat moeten we eerst nog maar bewijzen, nu de Messias niet in ons midden is. Wij zouden misschien die derde slaaf kunnen zijn, die het geld niet weggeeft, maar die het verstoep, uit angst voor de Heer. Misschien is de gemeente wel die andere zeven slaven, waarvan nooit meer iets gehoord werd. Dat is een schrikbeeld.

Nogmaals: Jezus zegt: Er moet gewerkt worden, er moet gehandeld worden. Er moet in Godsnaam groei zijn in uw leven. En we weten nu, dat angst een slechte raadgever is. Wees daarom onbevreesd, en getrouw aan het evangelie. Wij moeten in verantwoordelijkheid omgaan met deze opdracht van onze Messias.

Ja, gemeente er is alle reden, om vanavond de dankbaarheid voor gewas en arbeid, voor heel de schepping, te zeggen en te zingen. Maar wat zou u ervan zeggen, als we die dankbaarheid eens in daden gingen omzetten vandaag. Laten we daarom tenslotte dit aanspreken. Als u straks thuiskomt vraag dan, of er groei is in uw leven, vraag het aan elkaar, of vraag het aan jezelf als je alleen bent. En laten we dan, uit dankbaarheid aan onze schepper bij onszelf te rade gaan: is er iemand, of zijn er mensen, die ik in de afgelopen tijd om welke reden ook veronachtzaamd heb en *ik wil* zijn er mensen, voor wie ik nu eens iets extra's zou willen doen. En als u deze vraag beantwoord hebt, zet dan uw geloof om in daden. En laten we dat doen, voordat het zondag is.

Als we zo de daad bij het woord voegen, dan zal Jezus tot u zeggen, met het oog op het Koninkrijk: Gij zijt een goede slaaf, omdat gij in het minste getrouw zijt geweest. En vergeet het niet gemeente: het is de letter die doodt, het is de Geest die levend maakt! AMEN